

Asia: VN/8292/2021

Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ajokorttilain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Ajokonsultointi Oy kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnokseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ajokorttilain muuttamisesta.

Poikkeuslupamenettelystä luopuminen ja ajokortin suorittamisen mahdollistaminen 17-vuotiaana pelkällä huoltajan suostumuksella antaa viestin siitä, että 17-vuotiaan riskit eivät olisi sen suuremmat kuin 18-vuotiaalla. Kuitenkin tiedetään aivojen vasta kehittyvän erityisesti harkintakyvyn osalta tuossa vaiheessa. Tästä syystä poikkeuslupamenettely tulee säilyttää ja siinä siirtyä tarveharkinnasta soveltuvuusharkintaan. Tällöin huomioitaisiin esim. edellisen vuoden aikana tapahtuneet liikennerikkomukset, jotka olisivat este poikkeusluvalle. Poikkeusluvan voimassaoloaikana tapahtuneet liikennerikkomukset johtaisivat poikkeusluvan peruuttamiseen. Tulee myös kehittää järjestelmiä, joilla voitaisiin saattaa lääkärin tarkempaan harkintaan ajokortin myöntämisen edellytykset henkilöillä, joilla on harkintakykyyn vaikuttavia ongelmia (nämä yleensä ovat koulun ja terveydenhoidon tiedossa, esim. erityisluokalla opiskelu).

Ajo-oikeuden rajoittaminen viikonloppuöisin antaa viestiä tällöin kohonneesta riskistä nuorilla kuljettajilla. Kesäaikana kohonnuttu riskiaikaa on kaikki yöt. Nuorten kuljettajien ajamisen rajoittaminen on kannatettavaa, vaikkakin vaikeahkoa valvoa.

Autoon kiinnitettävä tunnus vaikuttaisi vain vähän valvonnan helpottumiseen. Sen sijaan se ”paineistaisi” uusia kuljettajien ns. 80-lätkän tavoin. Digitalisaation myötä tulisi etsiä nykyaikaisempia keinoja valvontaa ajatellen.

Ajokieltokoulutuksen laajentaminen kaikkiin ajokorttiluokkiin on kannatettavaa - onhan koulutuksella havaittu olevan myönteisiä vaikutuksia.

Opetuksen määrän lisääminen RTK-koulutukseen antaa mahdollisuuksia opetuksen kehittämiseen. Pakollisella liukasratakäynnillä voidaan havainnollistaa monia asioita, eikä pitäisikään ajatella sen olevan vain liukkaalla ajamisen opettamista. Ongelmana on tällä hetkellä RTK-koulutuksen ajankohta: monestikaan oppilas ei ole vielä kehittynyt perustasolla siinä määrin, että voisi omaksua riskien tunnistamista/välttämistä (GDE-matriisin tasot). RTK-koulutus tulisi siirtää suoritettavaksi teoriakokeen (ja vähintään 8 ajotunnin) jälkeen, jolloin edellytykset RTK-koulutuksen sisältöjen omaksumiselle olisivat paremmat. RTK-koulutus on luonteeltaan sellaista, että siinä korostuu oppilaan ja opettajan välinen kommunikaatio ja se pitäisi tästä syystä (pimeään opetusta lukuun ottamatta) antaa opettajavetoisesti (sekä ajo- että teoriaopetus). Edellisten ajokorttilakien aikana luotuja opetusmalleja liukasradoilla ja turvataloissa tulisi hyödyntää. EAS-koulutukseen tulisi lisätä teorialunteja, joissa käytäisiin läpi perusliikennesääntöjä (nämä jäävät nykyisin itseopiskeltavaksi).

Muutosten voimaantuloaika on kannatettava.

Hannula Tiina
Suomen Ajokonsultointi Oy